

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/91/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317206413
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317206413.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému Y. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, XXX XX K., o zaplatenie 1.793,98 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 9Csp/155/2017-203 zo dňa 01.02.2018, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. N e p r i z n á v a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1.793,98 eur spolu s úrokom vo výške 28 % ročne zo sumy 1.793,98 eur od 20.05.2017 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 708 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 a nasl., § 100 ods. 1 prvá veta, § 101, § 107 Občianskeho zákonníka a § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

4. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že sporové strany uzavreli dňa 12.11.2007 Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, predmetom ktorej bolo zriadenie osobného účtu žalovanému. Vzhľadom na predmet podnikania žalobcu ako banky (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka), súd na daný zmluvný vzťah aplikoval aj ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, majúc za to, že žalovaný má postavenie spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka), keď pri uzatváraní zmluvy nekonal ako podnikateľ. Zo Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb nevyplýva, že rôzne poplatky účtované bankou budú vykazované na tomto účte tak, že vznikne nepovolené prečerpanie. Spotrebiteľ nebol priamo v zmluve upozornený, že sa takýmto spôsobom môže dostať do nepovoleného prečerpania. Z hľadiska transparentnosti zmluvy mala byť táto skutočnosť osobitne zvýraznená priamo v zmluve (nie napr. len v Obchodných podmienkach), pretože aj spotrebiteľ, ktorý má na účte nulový zostatok a účet nevyužíva sa časom dostane do nepovoleného prečerpania úročeného značným úrokom, čo súd považuje za neprípustné obohacovanie zo strany banky. V prípade poplatkov za poskytovaný balík služieb, by pri omeškaní s ich splatnosťou patrili žalobcovi zákonné

úroky z omeškania. Súd však nestotožnil s tým, že takýmto spôsobom vytvára žalobca nepovolený debetný zostatok na bežnom účte, ktorý úrokuje vysokým úrokom vo výške 28% ročne, napriek tomu, že klientovi žiadne peňažné plnenie vo forme napr. úveru neposkytuje. Takáto zmluvná podmienka je teda v neprospech klienta - spotrebiteľa, hrubo nerovnovážna, a preto neplatná, a to aj napriek tomu, že v § 53 Občianskeho zákonníka uvedená nebola, keďže tam uvedený výpočet je len demonštratívny.

5. Žaloba bola na súde podaná dňa 02.06.2017 pričom tri roky späť od podania žaloby, žiadne plnenie žalobca žalovanému neposkytol. Z výpisu z účtu je zrejmé, že od obdobia máj 2014 sú na ľarchu účtu účtované iba debetné položky, teda už v tomto čase žalobca vedel o prípadnom dlhu žalovaného, avšak neuplatnil si svoj nárok včas, pričom sám sa v žalobe odvoláva na ust. 3.12 VOP - ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. V súlade s ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa súd považuje nárok žalobcu aj za premlčaný, navyše poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Prešov č. k. 9C/113/2015-51 zo dňa 15.10.2015, potvrdené Krajským súdom v Prešove sp. zn. 21Co/10/2016 zo dňa 24.11.2016, ktorým bola zmluvná podmienka uvedená v bode 3.12 VOP Prima banky a.s. vyhlásená za neplatnú pre neprijateľnosť. Nad rámec uvedeného súd uviedol, že ku koncu apríla 2014 bol zostatok na účte žalovaného -574,41 eur. Žalobca viedol tento účet ďalej, na ktorom účtoval iba poplatky a úroky, žiadne kreditné operácie neboli uskutočnené, a v máji 2017 bola stav na účte -1793,98 eur. Takéto plnenie by nebolo možné priznať ako plnenie v rozpore s dobrými mravmi, keď žalobca vedie tri roky účet, úročí debetný zostatok vysokým úrokom, kde účtuje iba poplatky, žiadne iné operácie vykonané neboli, napriek tomu vedie účet a zvyšuje dlh žalovaného. Účet odmietol zrušiť žalovanému, napriek tomu na ňom účtuje iba poplatky a úroky.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, Žalovaný mal v konaní úspech, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalovanému však v konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, preto mu súd ich náhradu nepriznal.

III. Obsah odvolania žalobcu

7. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca. Namietla nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že zákon o platobných službách výslovne nestanovuje, že poplatky za poskytovanie platobných služieb musia byť individuálne dojednané. V zmysle 25.5 sú všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy o vkladovom účte. V zmysle všeobecných obchodných podmienok je Sadzobník neoddeliteľnou súčasťou všeobecných obchodných podmienok, teda aj rámcovej zmluvy. Ani zákon 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch neustanovuje, že všetky náležitosti zmluvy musia byť uvedené v jednom dokumente. Tento výklad potvrdil aj Rozsudok Súdneho dvora z 9.11.2016 vo veci C42/15 (Home Credit vs. Biróová), ktorý ustálil, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemusia byť nevyhnutne v samotnom texte úverovej zmluvy, ale časť z nich môže byť obsiahnutá aj v obchodných podmienkach (ďalej aj ako „VOP alebo OP“) alebo sadzobníku, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Podľa názoru žalobcu, dotknutá zmluvná podmienka, uvedená v bode 3.12 VOP, nespĺňa charakteristiku § 53 ods. 4 písm. v) Občianskeho zákonníka, nakoľko úrok z prekročenej čiastky po dobu nepovoleného prečerpania je odplátou, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov poskytnutých bankou nad rámec zostatku na účte klienta. S oprávnením banky (žalobcu) požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník, tak aj zákon 129/2010 v ust. § 18 ods. 1. Navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmeniť, žalobe v plnom rozsahu vyhovieť, zaviazať žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznať náhradu trov konania, aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

8. Žalovaný sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V predmetom spore sa žalobca domáhal zaplattenia sumy nepovoleného prečerpania, ktoré vzniklo na zriadenom účte žalovaného, spolu s ročným úročným úrokom z tejto sumy vo výške 28% od 20.05.2017 do zaplattenia. Povinnosť žalovaného platiť úroky po dobu nepovoleného prečerpania vyvodzoval žalobca z bodu 3.12 všeobecných obchodných podmienok, v zmysle ktorých je majiteľ účtu povinný po dobu nepovoleného prečerpania platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“.

11. Pre spotrebiteľské zmluvy platí, že nemôžu obsahovať dojednania, ktoré sú v rozpore s požiadavkami dobrej viery alebo zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemal možnosť sa s nimi oboznámiť pred podpisom zmluvy. Ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený.

12. Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný ako spotrebiteľ však túto možnosť nemal, keďže výška úroku a poplatkov nebola uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere. (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

13. Odvolací súd rešpektujúc výklad Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, v zmysle ktorého článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice, sa má vykladať v tom zmysle, že: zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne, alebo na inom trvalom nosiči, poznamenáva, že aj napriek tejto skutočnosti musí byť zachovaná požiadavka dobrej viery v záväzkovo-právnom vzťahu. V tomto smere odvolací súd pripomína závery Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I ÚS 3512/11 cit.: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složité formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“

14. Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazne sa tak splneniu povinnosti, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil.

15. K nároku žalobcu na zaplattenie úrokov z nepovoleného prečerpania a poplatkov za vedenie účtu, odvolací súd uvádza, že ak banka uvedie podstatné obsahové náležitosti (výška úrokovej sadzby počas doby nepovoleného prečerpania) len v rámci rozsiahlych, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročných, všeobecných obchodných podmienok, takéto konanie nemožno hodnotiť inak ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V tejto súvislosti odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/113/2015 zo dňa 15.10.2015 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/10/2016 zo dňa 24.11.2016, ktorými bola zmluvná podmienka v totožnom znení určená za neprijateľnú. Žalobca bol preto povinný zdržať sa použitia podmienky uvedenej bode 3.12. všeobecných obchodných podmienok, ako aj uplatňovania nárokov z nej vyplývajúcich. Napriek tomu žalobca v priamom rozpore so zákonom, nielenže účtoval žalovanému úroky, ale takto nezákonne zaúčtované úroky si uplatňuje v súdnom konaní. Uvedené konanie žalobcu nemožno nazvať inak ako hrubo odporujúce dobrým mravom, ktorému nemožno priznať právnu ochranu.

16. Zo zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb nevyplýva, že rôzne poplatky účtované bankou budú vykazované na tomto účte tak, že vznikne nepovolené prečerpanie. Za poskytovanie produktov/služieb je banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa Sadzobníka poplatkov a všetky takéto poplatky účtuje na ťarchu účtu. Spotrebiteľ nebol priamo v zmluve upozornený, že

sa takýmto spôsobom môže dostať do nepovoleného prečerpania. Z hľadiska transparentnosti zmluvy však mala byť táto skutočnosť osobitne zvýraznená priamo v zmluve (nie napr. len v Obchodných podmienkach). Za neprípustné obohacovanie zo strany banky preto považoval odvolací súd konanie žalobcu, ktorým účtoval poplatky žalovanému za vedenie účtu, aj napriek tomu, že žalovaný na ňom dlhodobo nevykazoval žiadne obraty. Uvedením konaním žalobca navyšoval nepovolené prečerpanie žalovaného, ktoré zároveň úročil neprimerane vysokým úrokom, a to až do 19.05.2017, kedy žalobca z vlastného rozhodnutia uzavrel účet žalovaného.

17. Ak žalobca podal žalobu na súde dňa 02.06.2017, pričom posledná transakcia na zriadenom účte žalovaného bola vykonaná v apríli 2014, súd prvej inštancie správne prihliadol na premičanie uplatneného nároku žalobcu v rozsahu uplatnených, žalovaným skutočne čerpaných finančných prostriedkov, nad rámec aktuálneho zostatku na účte žalovaného, v zmysle ust. 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení účinnom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie.

18. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalobcu nebolo dôvodné, z tohto dôvodu nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnému žalovanému. Z obsahu spisu je však zrejmé, že žalovanému v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto mu náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).